

ĐỀ THI HỌC KÌ 1 – ĐỀ 9**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 10****BỘ SÁCH: CÁNH DIỀU****Thời gian làm bài: 90 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****I. PHẦN ĐỌC HIỂU (6.0 điểm)**

Đọc văn bản sau, trả lời các câu hỏi bên dưới:

(Tóm tắt: Uylix cùng bạn bè dạt vào đảo của những tên khổng lồ, bị tên khổng lồ Pôliphem bắt giữ trong hang. Mỗi bữa, hắn lại tóm hai người bạn của Uylix ăn thịt).

Trong hang chỉ còn lại Uylix và mấy anh em. Làm gì để thoát khỏi tai họa đang lơ lửng trên đầu mọi người? Chẳng nhẽ cứ ngồi bó gối ở đây để tên Pôliphem thịt hết dần người này đến người khác? Uylix tìm cách trả thù và vượt khỏi hang. Chàng cầu xin sự giúp đỡ của nữ thần Atêna. Và nữ thần đã khơi lên trong trái tim chàng một ý đồ táo bạo. Ở trong hang của Pôliphem có một cây gỗ dài và khá to. Đó là một thân cây ôliu dựng ở cạnh chuồng cừ. Pôliphem đã dẫn nó khi còn tươi mang về chờ cho khô sẽ dùng. Cây gỗ dài khá to tưởng chừng như cột buồm của một chiếc thuyền lớn hai chục tay chèo. Uylix liền bảo anh em đứng dậy và làm theo lệnh của mình. Chàng chặt một đoạn của thân cây giao cho anh em róc hết vỏ. Tiếp đó chàng đẽo nhọn một đầu rồi bảo anh em vùi cây vào bếp lửa cho khô nhựa sần gỗ. Xong việc phải dẫu cây gỗ nhọn cho thật kín đáo dưới những lớp phân cừ dày phủ khắp nền hang. Cuối cùng, Uylix rút thăm trong số tám bạn đồng hành còn lại để lấy bốn người. Bốn người với Uylix là năm làm một việc vô cùng táo bạo và đầy nguy hiểm: Lao cây gỗ vót nhọn vào con mắt độc nhất của Pôliphem.

Chiều xuống, ánh sáng nhạt dần tên Pôliphem trở về hang với đàn cừ, đàn dê đông đúc béo mập của hắn. Hắn chặn cửa hang lại với tảng đá to lớn phải đến hàng trăm người mới chuyển nổi. Hắn lại ngồi vắt sữa. Xong việc, hắn lại xộc đến bắt hai người bạn đồng hành của Uylix quật chết, nấu bữa ăn chiều. Thế là mười hai anh em thủy thủ đi cùng với Uylix nay chỉ còn có sáu.

Nhằm vào lúc Pôliphem vừa ăn xong, Uylix róc ra một bát rượu nho đen thẫm dâng lên mời tên khổng lồ man rợ. Chàng nói với hắn như sau:

- Hỡi ngài Pôliphem thuộc dòng giống Xi-clôp! Ngài đã xơi bữa cơm chiều với món thịt người rồi, bây giờ chúng tôi xin trân trọng mời ngài ném thử thứ rượu nho này để ngài biết rượu chúng tôi ngon đến mức nào. Tôi mời ngài uống thử thứ rượu tuyệt diệu này với lòng mong muốn, ngài sẽ rộng lượng thương cho số phận chúng tôi và cho phép chúng tôi được trở về quê hương gia đình.. Quả thật sự tàn ác của ngài thật là man rợ và khủng khiếp. Loài người sẽ không một ai dám bén mảng đến xứ sở này để thăm hỏi ngài nữa?

[...]

Pôliphem đón lấy bát rượu uống một hơi sạch, rồi một tay đưa lên quệt ngang miệng, một tay chìa bát cho Uylix nói:

- Ôi chà.. chà! Rượu thế mới là rượu! Nhà ngươi vui lòng cho ta bát nữa đi. À mà người tên là gì nhỉ, nói ngay cho ta biết đi. Ta sẽ tặng ngươi một đặc ân để tỏ lòng hiếu khách. Người Xiclôp chúng ta cũng đã biết đến rượu, nhưng rượu của nhà ngươi thật tuyệt diệu. Uylix lại rót cho Pôliphem bát nữa. Cũng như lần trước Pôliphem nốc cạn và ngu ngốc thay, ba lần Uylix rót rượu thì cả ba lần Pôliphem đều uống một hơi hết sạch. Hắn đã bắt đầu thắm rượu rồi. Bấy giờ Uylix mới cất tiếng trả lời câu hỏi của hắn lúc nãy.

- Hỡi ngài Pôliphem to lớn, vừa rồi ngài tỏ ý muốn biết tên tuổi quang vinh của tôi, vậy tôi xin phép được xưng danh. Nhưng về phần ngài, dù sao ngài cũng nên ban cho tôi một tặng vật để tỏ lòng hiếu khách như ngài vừa mới nhắc chứ! Tôi chắc ngài sẽ không quên.. Tên tôi là: "Chẳng Có Ai". Cha mẹ tôi và anh em bạn hữu của tôi đều gọi tôi là thằng "Chẳng Có Ai". Uylix nói xong, Pôliphem đáp lại bằng một giọng lạnh lùng, tàn nhẫn:

- Này.. Này.. "Chẳng Có Ai" nghe đây. Ta sẽ ăn thịt nhà ngươi cuối cùng sau khi các bạn ngươi không còn đũa nào để thịt nữa. Đó là tặng phẩm của ta để tỏ lòng mến khách!

Nói xong hắn lão đảo chuyện choạng rồi nằm vật xuống đất, mặt tái đi, mắt đờ ra. Bỗng hắn ngóc đầu dậy, ợ ợ mấy tiếng rồi nôn thốc, nôn tháo rượu, thịt người vung vãi lênh lảng khắp cả trên nền hang. Pôliphem đã say quá. Nôn được một cái nhẹ cả người, hắn lăn ra ngủ, ngủ như chết.

Uylix lập tức cùng anh em vùi chiếc cọc nhọn vào bếp lửa khi chiếc cọc nhọn đã bốc cháy đỏ rực, Uylix lôi nó ra và chàng cùng với anh em khiêng nó đến bên gã khổng lồ Pôliphem không một hiệu lệnh nhưng mọi người đều hành động nhịp nhàng và ăn khớp với nhau. Chiếc cọc được dùng đưa hai nhịp để lấy đà. Đến nhịp thứ ba nó lao thẳng vào con mắt độc nhất của gã khổng lồ. Uylix cố dùng hết sức để xoay chiếc cọc. Chiếc cọc nóng bỏng xoay sâu vào con mắt độc nhất của Pôliphem. Máu vọt ra. Con ngươi và lông mi cháy gập máu rít lên những tiếng xèo xèo như sắt nung trong lò rèn đem nhúng vào nước lạnh.

Pôliphem thét lên một tiếng khủng khiếp. Tiếng thét như sấm đập vào vách vang rền rĩ, vang vọng ra khắp xung quanh nghe rùng mình sồn gáy. Lập tức cả năm người chạy giạt vào một góc hang. Pôliphem rút chiếc cọc nóng bỏng dầm máu ra khỏi tròng mắt lẳng mạnh đi. Hắn loạng choạng đứng dậy, gào thét, gọi tên những gã Xiclôp ở hang lân cận. Nghe tiếng gọi, các gã khổng lồ thuộc dòng giống Xiclôp vội chạy đến đứng xa xa vây trước cửa hang, cất tiếng nói như sấm, hỏi:

- Này hỡi, Pôliphem! Làm sao đêm hôm khuya khoắt mà anh lại thét chúng ta kinh khủng như thế? Anh đã đánh thức chúng tôi dậy vì chuyện gì thế? Phải chăng có kẻ nào dùng mưu lừa anh hoặc dùng sức mạnh đánh anh để cướp đàn súc vật béo mập của anh?

Từ cuối hang, Pôliphem rên rỉ trả lời:

Các bạn ơi! Kẻ nào cưỡng bức tôi, cướp đàn súc vật của tôi ư? Không! Không phải đâu! "Chẳng Có Ai" dùng mưu hại tôi chứ không dùng sức mạnh cưỡng bức tôi.

Nghe Pôliphem nói, lũ khổng lồ ngu ngốc đứng ngoài cửa hang xôn xao bàn tán. Một tên nói to lên rằng:

- Hôi ôi! Pôliphem! Nếu chẳng có ai dùng sức mạnh ám hại anh, không có ai dùng mưu lừa lọc anh thì chắc là anh bị mê hoảng hay mắc phải một bệnh gì đó rồi [...] Nói xong, bọn Xiclôp kéo nhau ra về. Uylix mừng thầm vì thấy cái tên bịa đặt và mưu kế của mình đã lừa được chúng.

Tên khổng lồ Pôliphem không ngớt miệng rên rỉ vì đau đớn. Hắn loang choạng sờ sẫm đi ra cửa hang. Hắn nhắc tảng đá chắn cửa hang ra rồi ngồi chắn ngang lối ra vào. Hắn đưa tay rình đón bắt lũ người đã chọc mù con mắt độc nhất của hắn nếu như bọn chúng định thoát ra khỏi hang. Thấy vậy, Uylix suy tính chỉ còn cách thoát ra khỏi hang tốt nhất. Đó là: Lấy dây miên liễu buộc ba con cừu lại với nhau, buộc một người vào con cừu giữa, còn hai con kèm hai bên để che chở. Cứ thế ba con mang một người. Còn Uylix chọn một con cừu to lớn nhất nằm dưới bụng nó, tay bám chắc vào bộ lông dày của nó.

Công việc được tiến hành khẩn trương và lặng lẽ. Cho đến khi nàng Rạng Đông vừa xòe những ngón tay hồng xua bóng đen âm u của đêm tối, khi chim chóc riu rít gọi nhau đi kiếm mồi thì tên Pôliphem thả đàn cừu đi ăn. Hắn ngồi ở cửa hang sờ nắn lưng từng con vật. Nhưng hắn có biết đâu, những con người mà hắn rình bắt lại nằm dưới bụng cừu. Con cừu mang Uylix ra sau cùng. Tên Pôliphem sờ nắn vuốt ve nó. Hắn lại còn than vãn ước gì chú cừu yêu quý mách bảo cho hắn biết cái thằng "Chẳng Có Ai" trốn ở đâu để bắt nó phải đền tội.

Nói chuyện với con cừu một hồi lâu, Pôliphem đẩy con vật ra khỏi hang. Để cho con vật đi khỏi hang một quãng xa, Uylix mới rời khỏi bụng cừu. Chàng cởi dây cho anh em. Thế là thoát nạn.

(Trích Ô - đi - xê - Sử thi Hy Lạp)

Câu 1. Đoạn trích trên kể lại sự việc gì?

- A. Uylix cùng bạn bè dạt vào đảo của những tên khổng lồ, bị tên khổng lồ Pôliphem bắt giữ trong hang.
- B. Uylix cùng bạn bè dùng mưu kế để thoát khỏi đảo của những tên khổng lồ độc ác.
- C. Tên khổng lồ độc ác Pôliphem bắt giữ Uylix cùng bạn bè để ăn thịt họ.
- D. Tên khổng lồ độc ác Pôliphem trả thù Uylix và những người bạn vì đã xâm phạm hang ở của hắn.

Câu 2. Để thoát khỏi hang tên khổng lồ độc ác Pôliphem, Uylix và những người bạn đã làm những việc gì?

- A. Chúc rượu cho hắn say.
- B. Lấy cọc cây ô liu nung nóng, đâm vào mắt hắn.
- C. Buộc mình vào bụng những con cừu để thoát ra ngoài.
- D. Cả A, B, C.

Câu 3. Nhân vật người anh hùng Uylix được khắc họa với vẻ đẹp gì?

- A. Vẻ đẹp của sự bình tĩnh, tự tin vào chính mình.

- B. Vẻ đẹp của sức khỏe phi thường.
- C. Vẻ đẹp của trí tuệ thông minh, sáng suốt.
- D. Vẻ đẹp của tinh thần bất khuất quyết chiến đấu đến cùng để giành lại sự sống.

Câu 4. Yếu tố tưởng tượng kì ảo trong đoạn trích là yếu tố nào, tác dụng?

- A. Nhân vật tên khổng lồ một mắt Pôliphem/ Nhằm nhấn mạnh thử thách đầy gian khổ mà Uylis phải đối mặt.
- B. Bát rượu của Uylis/ Nhằm xoay chuyển tình tiết truyện.
- C. Chi tiết đàn cừu mang Uylis cùng bạn bè chàng ra khỏi hang/ Nhằm thể hiện ý nghĩa: chính nghĩa sẽ được giúp đỡ, phù trợ.
- D. Cả A, B, C.

Câu 5. Thông điệp của câu chuyện là gì?

- A. Kẻ tàn ác cuối cùng sẽ bị trừng phạt.
- B. Ca ngợi vẻ đẹp trí tuệ của con người: có sức mạnh trí tuệ, con người sẽ chiến thắng.
- C. Đừng bỏ cuộc dù trong bất cứ hoàn cảnh nào.
- D. Trong bất kì một cuộc chiến nào, sự tương trợ của đồng đội là yếu tố cốt lõi.

Câu 6. Chi tiết nào trong truyện khiến em thích thú, vì sao?

Câu 7. Theo em, người anh hùng Uylis được khắc họa trong văn bản trên chủ yếu ở phương diện sức mạnh hay trí tuệ? Điều đó được thể hiện như thế nào trong văn bản

Câu 8. Từ văn bản trên và văn bản Hê-ra- Clét đi tìm táo vàng, em hãy so sánh để chỉ ra điểm giống và khác nhau giữa nhân vật sử thi và nhân vật thần thoại.

Câu 9. Vẻ đẹp của Uylis trong truyện khiến em liên tưởng đến vẻ đẹp của nhân vật nào trong các thần thoại, sử thi đã học?

Câu 10. Viết một đoạn văn khoảng 7 - 10 dòng cảm nhận về vẻ đẹp của nhân vật Uylis.

II. PHẦN VIẾT

Từ văn bản trên, hãy viết bài văn nghị luận bàn về sức mạnh trí tuệ của con người.

-----Hết-----

- Học sinh không được sử dụng tài liệu.
- Giám thị không giải thích gì thêm.

PHẦN I: ĐỌC HIỂU

Câu 1(0.5đ)	Câu 2 (0.5đ)	Câu 3(0.5đ)	Câu 4(0.5đ)	Câu 5(0.5đ)
B	D	C	A	B

Câu 1. Đoạn trích trên kể lại sự việc gì?

- A. Uylis cùng bạn bè dạt vào đảo của những tên khổng lồ, bị tên khổng lồ Pôliphem bắt giữ trong hang.
- B. Uylis cùng bạn bè dùng mưu kế để thoát khỏi đảo của những tên khổng lồ độc ác.
- C. Tên khổng lồ độc ác Pôliphem bắt giữ Uylis cùng bạn bè để ăn thịt họ.
- D. Tên khổng lồ độc ác Pôliphem trả thù Uylis và những người bạn vì đã xâm phạm hang ở của hắn.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ đoạn trích

Lời giải chi tiết:

Đoạn trích trên kể lại sự việc Uylis cùng bạn bè dùng mưu kế để thoát khỏi đảo của những tên khổng lồ độc ác.

→ Đáp án B

Câu 2. Để thoát khỏi hang tên khổng lồ độc ác Pôliphem, Uylis và những người bạn đã làm những việc gì?

- A. Chúc rượu cho hắn say.
- B. Lấy cọc cây ô liu nung nóng, đâm vào mắt hắn.
- C. Buộc mình vào bụng những con cừu để thoát ra ngoài.
- D. Cả A, B, C.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản

Lời giải chi tiết:

Để thoát khỏi hang tên khổng lồ độc ác Pôliphem, Uylis và những người bạn đã chuốc rượu cho hắn say, Lấy cọc cây ô liu nung nóng, đâm vào mắt hắn sau đó Buộc mình vào bụng những con cừu để thoát ra ngoài.

→ Đáp án D

Câu 3. Nhân vật người anh hùng Uylis được khắc họa với vẻ đẹp gì?

- A. Vẻ đẹp của sự bình tĩnh, tự tin vào chính mình.
- B. Vẻ đẹp của sức khỏe phi thường.
- C. Vẻ đẹp của trí tuệ thông minh, sáng suốt.
- D. Vẻ đẹp của tinh thần bất khuất quyết chiến đấu đến cùng để giành lại sự sống.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản, chú ý đến những chi tiết miêu tả vẻ đẹp của người anh hùng Uylis

Lời giải chi tiết:

Nhân vật người anh hùng Uylis được khắc họa với vẻ đẹp của trí tuệ thông minh, sáng suốt.

→ Đáp án C

Câu 4. Yếu tố tưởng tượng kì ảo trong đoạn trích là yếu tố nào, tác dụng?

- A. Nhân vật tên khổng lồ một mắt Pôliphem/ Nhằm nhấn mạnh thử thách đầy gian khổ mà Uylis phải đối mặt.
- B. Bát rượu của Uylis/ Nhằm xoay chuyển tình tiết truyện.
- C. Chi tiết đàn cừu mang Uylis cùng bạn bè chàng ra khỏi hang/ Nhằm thể hiện ý nghĩa: chính nghĩa sẽ được giúp đỡ, phù trợ.
- D. Cả A, B, C.

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản, chú ý đến những yếu tố tưởng tượng, kì ảo

Lời giải chi tiết:

Yếu tố kì ảo trong đoạn trích: Nhân vật tên khổng lồ một mắt Pôliphem

Tác dụng: Nhằm nhấn mạnh thử thách đầy gian khổ mà Uylis phải đối mặt.

→ Đáp án A

Câu 5. Thông điệp của câu chuyện là gì?

- A. Kẻ tàn ác cuối cùng sẽ bị trừng phạt.
- B. Ca ngợi vẻ đẹp trí tuệ của con người: có sức mạnh trí tuệ, con người sẽ chiến thắng.
- C. Đừng bỏ cuộc dù trong bất cứ hoàn cảnh nào.
- D. Trong bất kì một cuộc chiến nào, sự tương trợ của đồng đội là yếu tố cốt lõi.

Phương pháp giải:

Đọc kĩ văn bản và rút ra thông điệp của câu chuyện

Lời giải chi tiết:

Thông điệp của câu chuyện: Ca ngợi vẻ đẹp trí tuệ của con người: có sức mạnh trí tuệ, con người sẽ chiến thắng.

→ Đáp án B

Câu 6. Chi tiết nào trong truyện khiến em thích thú, vì sao?

Phương pháp giải:

Lựa chọn chi tiết khiến em cảm thấy thích thú

Lý giải lý do

Lời giải chi tiết:

- Nêu chi tiết. Ví dụ: Chi tiết Uylis xưng nói cho tên khổng lồ biết tên của mình là “Chẳng Có Ai”

- Lí giải: Chi tiết thể hiện sự thông minh, sáng suốt của Uylix. Chàng không nói tên thật mà đưa ra một cái tên có thể đánh lừa được những tên khổng lồ lằng giềng khi chúng đến trợ giúp gã Pôliphem. Chi tiết này vừa đẩy câu chuyện đi đến tình tiết có lợi cho Uylix, giúp chàng chiến thắng, vừa khiến người đọc bất ngờ vì chàng Uylix quá thông minh.

Câu 7. Theo em, người anh hùng Uylix được khắc họa trong văn bản trên chủ yếu ở phương diện sức mạnh hay trí tuệ? Điều đó được thể hiện như thế nào trong văn bản?

Phương pháp giải:

Đọc kỹ văn bản, lựa chọn 1 trong 2 phương diện chủ yếu

Tìm những chi tiết lý giải điều đó trong văn bản

Lời giải chi tiết:

- Người anh hùng Uylix được khắc họa trong văn bản trên chủ yếu ở phương diện trí tuệ.

- Điều đó được thể hiện qua những chi tiết:

+ Uylix chuốc rượu cho hấn say, nói tên mình là "Chẳng Có Ai"

+ Lấy cọc cây ô liu nung nóng, đâm vào mắt hấn.

+ Buộc mình vào bụng những con cừu để thoát ra ngoài.

Câu 8. Từ văn bản trên và văn bản Hê-ra- Clét đi tìm táo vàng, em hãy so sánh để chỉ ra điểm giống và khác nhau giữa nhân vật sử thi và nhân vật thần thoại.

Phương pháp giải:

Đọc kỹ hai văn bản

Từ những kiến thức đã học và phân tích của bản thân, chỉ ra điểm giống và khác nhau

Lời giải chi tiết:

Giống: đều là những nhân vật có tài năng, trí tuệ, phẩm chất phi thường...

Khác:

+ Nhân vật thần thoại Hê-ra-clét là người anh hùng có sức khỏe phi thường, sánh tựa thần linh; nhân vật xuất hiện cùng nhiều chi tiết kì ảo, những chi tiết ấy trực tiếp tham gia vào quá trình chàng thực hiện thử thách.

+ Nhân vật sử thi Uylis là người anh hùng chủ yếu được khắc họa ở phương diện trí tuệ; nhân vật không có sức khỏe tựa thần linh, cũng không có năng lực đặc biệt như thần linh; yếu tố kì ảo không tham gia trực tiếp vào quá trình chàng thực hiện thử thách.

Câu 9. Vẻ đẹp của Uylis trong truyện khiến em liên tưởng đến vẻ đẹp của nhân vật nào trong các thần thoại, sử thi đã học?

Phương pháp giải:

Liên tưởng đến nhân vật trong các thần thoại, sử thi đã học

Lời giải chi tiết:

Vẻ đẹp của Uylis trong truyện khiến em liên tưởng đến vẻ đẹp của nhân vật Hê-ra-clet trong các thần thoại Hy Lạp. Hê-ra-clet cũng thể hiện sự thông minh, nhanh trí của mình khi đấu trí với thần Át-lát.

Câu 10. Viết một đoạn văn khoảng 7 - 10 dòng cảm nhận về vẻ đẹp của nhân vật Uylis.

Phương pháp giải:

Dựa vào những kiến thức và kĩ năng đã học để viết đoạn văn

Lời giải chi tiết:

Học sinh tự thực hiện

II. PHẦN VIẾT

Bài văn nghị luận bàn về sức mạnh trí tuệ của con người:

MB: Giới thiệu vấn đề

TB:

- Giải thích: trí tuệ là gì?

- Phân tích:

+ Biểu hiện của trí tuệ;

+ Phân tích sức mạnh của trí tuệ: Giúp con người sáng tạo trong công việc, học tập; giúp con người vượt qua thử thách, hoàn thành những nhiệm vụ khó khăn; giúp con người có được thành công; giúp xã hội, đất nước phát triển từ những phát minh, những đóng góp từ trí tuệ...

- Chứng minh: trí tuệ của các nhà khoa học mang đến văn minh cho nhân loại.

- Bình luận: Sức mạnh trí tuệ là vô cùng vô tận, là giá trị củ con người, là nguyên khí của quốc gia...Nếu không có trí tuệ con người thì cuộc sống sẽ trì trệ, kém phát triển...

Người có trí tuệ đáng được tôn vinh, coi trọng. Tuy nhiên, trí tuệ phải đi cùng đạo đức, nhân phẩm, nếu không sẽ dẫn đến hậu quả khó lường...

KB: Khẳng định lại vấn đề.

Loigiaihay.com